ORATIO
BALDI CATANEI
HABITA ROMAE
AD AMPLISSIMOS
S. R. E. CARDINALES

Cum subrogandi Pontificis causa Conclaue ingressuri essent viij. id. Oct. ↀↃↃXC.

ROMAE, Apud Ioannem Martinellum.
M. D. X C.

DE LICENTIA SVPERIORVM.

ORATIO

BALDI CATANEI DE SVBROGANDO PONTIFICE

PERICLITATVR multis terra, mariq; procellis exagitata, & inter maximas affligatur calamitates sancta Dei Ecclesia, Patres Amplissimi. Hic etenim ciuium inter ciues durissima, & intestina exardescunt bella, templa Dei domus sacerdotum sanguine perfusa dehonestantur, plurimorum animi mortifera hæresum tabe commaculantur; ibi a perpetuo Christiani nominis hoste cunctis dira, & efferata tyrannide oppressis ab vberibus ad seruitutes pueri trahuntur infantes, viri omnes Christo mancipati exquisitissimis afficiuntur supplicijs, virgines puellæ Deo dicandæ defloratæ dęmonibus sacrificantur: vbiq; tandē pericula imminent, minantur erumnæ, exspilant rapinæ, grassantur morbi, trucidant clādes, Christi pauperes rerū inopia, & fame laborātes gemitibus, & eiulatibus omnia complere videntur. In hoc igitur luctuoso statu Christianæ res versantur afflictæ, hanc speciem Catholica præsefert Ecclesia; quæ grex sine pastore formidat, nauis sine gubernatore perhorret, templum sine Pontifice squallet, & quasi vidua in luctu, & mœrore sedens alium pręter vos nullum expectat consolatorem. Vos enim ex vobis vnū in summum Pontificem creare debetis, qui illam labentē regat, nutantem confirmet, tueatur naufragantem: quiq; ad supremum dignitatum apicem euectus Christiani orbis moderetur habenas. De quo nunc quisnam sit declarandus vos estis deliberaturi; ipse vero vestra fretus humanitate, & Spiritus Sancti, cuius numen paulo ante sa-

crificantes implorauimus, auxilio suo, qualis sit eligendus breuiter sum de more dicturus. Et tacerem vtiq; nisi vestrum vrgeret imperium: dicerem vero libentius, nisi vestra tantarum rerum inueterata iam, & per se probata experientia tacendum moneret. Verum vt a demandato mihi munere me expediam, vt que arrogantiæ, & impudentiæ crimen euitem, dicam tamen, & quid in re tanti momenti maxime conducat non meis sed Christi domini verbis tantummodo dicam. Quare, etsi sapientissimi sitis, quod vobis quid quaque in re opus sit in mentem venire solet, sapientiores tamē eo nomine esse ne dedignemini, quod bene dicta libenter audiatis,& bene inuentis libentissime obtemperetis. Et vero si vlla vmquam grauis, & periculosa deliberatio magnum vobis facessit negotium, hæc vna maximum facessat necesse est: is nanque mundi princeps est inter vos eligendus, qui morum sanctitate, doctrina, prudentia, charitate, auctoritate ceteros antecellat omnes: is dominici gregis pastor est renunciandus, qui commissas sibi oues pascat, dispersas congreget, centesimam illam deperditam suis reportet humeris, morbidas, si quæ sunt, ne ceteras corrumpant, amandet: is Catholicæ nauis declarandus est gubernator, qui eius cursum consilio regere, integritate tueri, virtute conficere possit: is tandem Pontifex est assumendus, qui, vt mortalium infirma fert conditio, sit sanctus, innocens, impollutus, a peccatoribus segregatus; qui nostris compatiatur infirmitatibus, qui Deo charus suis precibus penetret Cęlum, qui denique nullius sibi conscius rei Christi vices gerat in terris. Id autem hac vna re pręstare exactissime poterit, si Christi Iesu, cuius Vicarium se profitebitur, vel dictis obsecundauerit, vel res a Christo gestas fuerit imitatus. Quod Pontificem, quem expectamus, iam fuisse assequutum, & Christum ad viuum fore relaturum pro comperto idcirco est habēdum, quia inter vos sedet; quorum capiti impositum regium diadema, non purpura, & murice infectum, sed Christi sanguine tinctum, atque

exornatum

exornatum demonstrat vestras omnes cogitationes esse de Christo; nihil vos velle, nihil intelligere, meminisse: nihil, quod non sit Christus. Quamobrem facillimum mihi profecto erit nunc, cum Pontifex desideratur, ea vobis in memoriam reuocare, & vestris pectoribus medullitus infigere, quæ in Pontifice requirēda Christus tunc dixit, cum prima Ecclesiæ iaceret fundamenta. Pollicitus erat Dei filius, dum inter homines versaretur homo, se supra Petri firmissimam petram suam ædificaturum Ecclesiam, quæ staret semper; nō modo si vniuersus orbis illi machinaretur insidias, verum etiam si contra illam rebelles omnes pugnarent inferorum spiritus; atq; Petro, & successoribus se Cęli claues daturum promiserat, cum subito, ex aliquot Petri verbis sumpta occasione, omnes quidē, sed, vt existimo, Petrum pręcipue, hoc est futurum Ecclesiæ caput sic est alloquutus. Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat Crucem suam, & sequatur me. Pręclarissimum, vt cetera omnia, Christi domini dictū: quod non solum nos omnes docet, quæ sint Christiani hominis partes; sed quod maxime vos monitos vult, Patres Amplissimi, se talem ex vobis optare Pontificem, qualē eius verba declarasse videntur. Attendite igitur, vt qui summus subrogandus est Pontifex euangelicę sentētię (quod quidem difficile minime erit) re ipsa pro viribus respondere possit; & quod ceteri seruant, ipse, in quem plerique intuentur omnes, præ ceteris seruare conetur; ac primum sibi a Christo mandatum putet, vt se ipsummet abneget: quasi hæc verba hoc vnum dicant aperte. Qui populi a Christo electi summus futurus est Antistes, hic veterem exutus hominem nouum induat, & per se nihil, per Deum omnia posse confidat, quod heroicæ est humilitatis; quā Christus toto vitę cursu ita est amplexus, vt cum in forma Dei esset, se ipse exinanire voluerit: non quæ sua, sed quę pauperum, & quæ Dei sunt, semper inquirat; in scelera animaduertat cum maxima vel vilissimi sanguinis parsimonia, quod beneficētissima charitas docet, quam Chri-

ſtus Deus ſic adamauit,vt ob nimiam charitatem innocēs pro nocentibus ſe ipſe necandum tradiderit: non ſibi vni credere,non ſuis conſilijs fidere velit,quamuis multa norit, & calleat multa, quod vigilantem ſapit prudentiam, quam Chriſtum aperto ore & laudaſſe, & præcepiſſe non ignoratis; neget tandem ſe eſſe quod eſt; nullis nempe humanis moueatur perturbationibus, nullis perturbetur affectibus; non opes illum alliciant, non flectant conſanguinitates, nulli concutiant metus, nullæ animi ægritudines, vnquam deturbent a recto, quæ ſanctimoniæ integritatis, auctoritatis, iuſtitiæ clariſſima ſunt argumenta; & a Chriſto præſertim omnium huiuſcemodi virtutum petita exempla. Nam pauper ipſe factus ſe totum pauperibus dedit; ſuorum fratrum regis dexteram, & ſiniſtram efflagitantium ſupinā petendi inſcitiam palam,& arguit, & damnauit: Dei zelo maxime concitatus ſolus,& inermis vendentes plurimos, & ementes eiecit de templo: & quod in primis eſt obſeruandum, eos tantum dixit ſibi ſanguine eſſe coniunctos, & ab illis pręcipue ſe commoueri affirmauit,qui in ſeruanda,exequendaq; Dei præcepta omne ſtudium operam omnē conferre conſueuerunt. At certe is,quē vos ſubrogaturi,nos vero habituri ſumus Pontificem non ſolum ijs, quæ diximus animi ornamentis clarere, ſed, quod perfectius, & ornatius eſt, Crucem ſuam tollere,& libens portare deberet: ſentire ſcilicet ſe hominem eſſe,quare nihil humanum a ſe alienum putare; intelligere Principem in homines, Deum in Principem eſſe animaduerſurum, ideo nihil non æquum perpetrandum exiſtimare; noſcere tandem perturbationes,ęgritudines,morbos,aduerſa omnia,interitum ipſum cum ceteris habere communia, & quæ maxima eſt omnium dignitas minimam eſſe fumi vmbram recente exemplo conſiderare, ſingula hæc, & pleraque omnia, quæ mortalibus accidunt mala pacato, & alacri animo propter Chriſtum ferre; compati ceteris,qui eadem cruce grauantur,& huiuſmodi animi,& corporis cruciatus,tanquam Dei bene-

ficia in se collata perferre. Sic enim futurum, vt hic nihil sibi, omnia Deo deferẽs res Christianas summa cum charitate, & pietate gubernet, ac Christianum orbem in pristinum illũ exoptandũ statum facillimo reducat negotio. Vel tollat crucem suam, eam scilicet crucem, cui suffixus nostræ libertatis vindex Christus Deus ex suo met latere dura cuspide transfosso formauit Ecclesiam, quam ex vulnere suo formatam corpore nutritam, ditatam sanguine Vicario custodiendam tradit, qui videat de Christi filia sibi esse curandum, quique cognoscat se a Christo Ecclesiæ caput esse constitutum, cui cetera, quæquæ illa sint obediant membra, & se per Crucem omnia posse, qui per crucem omnia fuit adeptus. Quare qui Christianas pauerit oues Crucis virgam abripiat, qua suum emendet gregem, & feras omnes bestias arceat ab ouili. Qui in nauicula Petri sederit in puppi clauum Crucis teneat, quo ancipitem dirigat cursum, & sibi propositum salutis inueniat portum: qui denique summus Ecclesiæ Pontifex, & Princeps est futurus Crucis claues assumat, quibus aperiat cui aperiendum, claudat cui claudendum est Cęlum; Crucis arma induat, nec vllas sibi aduersantes pertimescat vires, sciat sua vti auctoritate, & Cruce munitus, pro Crucis honore nullos formidet metus, nulla curet pericula, nullum perhorrescat bellum: hoc enim lignum mundum domuit, infernum confregit, necem ipsam penitus enecauit. Qui ergo Crucem tulerit, & se quamuis malis omnibus obnoxium, Cruce tamen armatum, Christi fungentem vicibus, summa auctoritate pręditum esse cognouerit, hic a vobis catholicæ libertatis defensor, & Pontifex est decernendus. Hic nanque Christum sequetur ducem (quod vltimo loco proposui explicandum) in Christum intuens, ad Christum tanquam ad speculum suos cõponet mores, neque se alio vertet, nisi quo Christi vestigia videbit impressa. Quod qui fecerit (facientem vero eligere debetis) nemini dubium profecto relinquet, quia hic Christum sequutus, Christi Vicarius dignus sit futurus,

rus, qui verbo vitæ ſuos paſcat populos, panem Angelorum egentibus frangat, fideles diuino tueatur zelo, rebelles ictu Crucis proſternat, nihilque quod in Pontifice deſiderari poſſit, deſiderandum relinquat Eccleſiæ. Nil aliud nanque eſt Chriſtum ſequi, quam Chriſtum ante oculos ſemper habere, Chriſto ſe conformare, Chriſtum de vnaquaque re ſemper conſulere, in hoc Chriſtum præcipue imitari, alieni appetens nunquam, ſui vero ſemper eſſe profuſus, perficere tandem, vt qui virtutes, quæ in ipſo elucent referre velint, exēplar extra ipſum inuenire minime poſſint. Munus, quod demandaſtis (vtcumq; per tēpus, & ingenium licuit) confeciſſe mihi videor, Patres Ampliſſimi, & quem deſideramus adumbraſſe Pontificē: veſtri nunc muneris erit (pace veſtra monuerim) veſtrū omnium penitus obliuiſci, Dei honorem ſolum meminiſſe, noſtrum omnium votis reſpondere, & eum ſummum renunciare Pontificem, in quo ſumma ſint omnia: quod vobis facilius erit factu, quam quod facillimum: veſtrum enim iſtud ſacrum collegium non niſi vberrimum eſt optimorum Pontificum ſeminarium. Tu igitur ô ſancta, & pia omnium mater Eccleſia mœrorem comprime, luctum minue, lachrimas terge ſolare tandem: nam expectatum illud iam, iam inſtat tempus, quo exulabunt metus, reparabuntur ruinæ, tacebunt bella, deturbabuntur mala, bona reuocabuntur: hi enim Patres ſancto afflati ſpiritu, quos tu genuiſti, quos aluiſti, quos decoraſti, de tua ſolicitudine, deque tua dignitate magis ipſi ſoliciti, tibi qua poterunt celeritate eum, quem flagitas reddent Pontificem, qui tuis medebitur vulneribus, tuas ſanabit ęgritudines, tuos morbos depellet. Confide quoque in hoc vno Pontifice, quo dante Spiritu Sancto per hos integerrimos Patres mox decoraberis, admirabilem Pij Quinti ſanctimoniam, effuſam Gregorij Decimitertij charitatem, inconcuſſam Siſti Quinti auctoritatem, caſtam Vrbani Septimi innocentiam te fore contemplaturam.

D I X I.